

Layangé rasul Paulus marang pasamuan nang kuta Korinta Layang nomer siji

Pembukakan lan pamuji slamet

¹⁻² Para sedulur, iki layang sangka nggonku, Paulus, sing dipanggil karo Kristus Yésus dadi rasulé lan uga sangka sedulur Sostenès, marang pasamuané Gusti Allah nang kuta Korinta. Kowé kabèh wis dipilih dadi umaté Gusti Allah sing sutyi, jalaran wis dadi siji karo Kristus Yésus, bareng karo sedulur kabèh nang endi waé, sing pada memuji Yésus Kristus, Gustiné wong-wong lan Gustiné awaké déwé.

³ Muga-muga Gusti Allah Bapaké awaké déwé lan Gusti Yésus Kristus ngedunké kabetyikané lan katentremané marang kowé kabèh.

Kasugihan ing Gusti Yésus Kristus

⁴ Para sedulur, aku ora lèrèn enggonku maturkesuwun marang Gusti Allah kanggo kowé, awit Dèkné ngétoikké kabetyikané marang kowé, sakwisé kowé dadi siji karo Kristus Yésus.

⁵ Enggonmu dadi siji karo Dèkné kuwi marakké kowé bisa sugih ing prekara apa waé, ya sugih ing tetembungan lan uga sugih ing kaweruh.

⁶⁻⁷ Piwulangé awaké déwé marang kowé bab Kristus wis mantep ing atimu, mulané, ing sakjeroné ngarep-arep tekané Gusti Yésus Kristus kowé ya ora kekurangan apa-apa blas bab

kapinteran-kapinteran pawèhé Roh Sutyi. ⁸ Gusti uga bakal ngréwangi kowé, supaya kowé bisa kuwat terus tekan entèk-entèkané lan supaya mbésuk, nèk Gusti Yésus Kristus teka ngrutu manungsa, kowé kabèh bisa ketemu tanpa salah. ⁹ Gusti Allah pantyèn kenèng dijagakké tenan. Dèkné sing manggil kowé, supaya kowé bisa urip dadi siji karo Anaké, yakuwi, Yésus Kristus, Gustiné awaké déwé.

Pada dadia siji ing pikiran

¹⁰ Para sedulur, kejaba sangka kuwi mau kabèh aku nduwèni tembung liyané marang kowé! Ing Jenengé Gustiné awaké déwé Yésus Kristus aku nyuwun tenan marang kowé kabèh, mbok aja pada èngkèl-èngkèlan lan séjé-séjé pinemuné ngono. Mbok pada nunggala dadi siji ing pikiran lan ing kekarepan enggonmu pada nurut Gusti. ¹¹ Kenèng apa aku kok ngomongké bab iki marang kowé? Jalaran ènèng sedulur-sedulur sangka brayaté sedulur Kloé ngomongi aku, jaréné nang tengahmu ènèng sing pada tukaran. ¹² Jaréné ènèng sing ngomong: “Aku mèlu rasul Paulus,” liyané ngomong: “Aku mèlu Apolos,” liyané menèh ngomong: “Aku mèlu rasul Pétrus” lan uga ènèng sing ngomong: “Aku mèlu Kristus.”

¹³ Para sedulur, mbok dipikir sing apik! Apa Kristus mulangi nèk sing nurut Dèkné kuwi kuduné séjé-séjé lan déwé-déwé? Lak ora ta? Apa sing dipentèng mati nglabuhi kowé kuwi rasul Paulus? Apa kowé kuwi dibaptis supaya dadi muridé rasul Paulus? Lak ora ta?

¹⁴ Mulané aku ya maturkesuwun marang Gusti Allah, ndilalahé aku ya ora mbaptis sapa-sapa sangka pasamuanmu, kejaba namung sedulur Krispus lan sedulur Gayus. ¹⁵ Dadiné ya ora ènèng sing bisa ngomong nèk mbiyèn pada dibaptis supaya dadi muridku. ¹⁶ O ya, aku lali, aku kelingan nèk aku mbaptis sedulur Stéfanus sak brayaté mbarang. Nanging sak ngertiku aku wis blas ora mbaptis sapa-sapa menèh. ¹⁷ Para sedulur, Kristus ora ngongkon aku mbaptis wong, nanging Dèkné ngongkon aku nggelarké kabar kabungahan. Enggonku mulangké kabar kabungahan iki ya ora nganggo tembung sing abot-abot, ora manut kapinterané manungsa. Awit nèk njagakké kapinterané manungsa, tibaké enggoné Kristus mati nang kayu pentèngan ya ora ènèng ajiné blas.

Patiné Kristus nang kayu pentèngan kuwi ngétokké nèk kapinterané manungsa ora ènèng tegesé

¹⁸ Para sedulur, kanggo wong sing mlaku ing dalan sing njujuk nang karusakan kabar bab patiné Kristus nang kayu pentèngan kuwi ora ènèng tegesé. Nanging kanggo awaké déwé sing nampa keslametan, kabar iki dadi kekuwatané Gusti Allah. ¹⁹ Nang Kitab Sutyi Gusti Allah wis ngomong ngéné:

“Aku bakal mbuyarké
kaweruhé wong pinter
lan pangertiné
bakal tak lebur.”

20 Dadiné, nang endi kapinterané wong sing nduwèni kaweruh? Nang endi kapinterané sing tukang mikir ing jaman saiki? Gusti Allah laki wis ngomong ta nèk kapinterané manungsa kuwi ora ènèng tegesé.

21 Awit sangka kaweruhé, Gusti Allah wis netepké, supaya manungsa ora bisa kenal marang Gusti Allah sangka kapinterané déwé. Malah, Gusti Allah wis netepké ngekèki slamet marang wong sing pretyaya marang kabar sing digelarké, kabar sing diarani ora ènèng tegesé karo manungsa. **22** Wong Ju pada kepéngin weruh mujijat, wong Grik pada nggolèki kaweruh. **23** Nanging kanggo awaké déwé, awaké déwé malah ngabarké bab Kristus sing dipentèng. Kanggo wong Ju kabar iki dadi sandungan lan kanggo wong Grik kuwi kabar sing ora ènèng tegesé. **24** Nanging kanggo wong sing wis dipanggil karo Gusti Allah ora dadi sebab wong Ju apa wong Grik, Kristus kuwi kwasané lan kaweruhé Gusti Allah. **25** Awit penggawéané Gusti Allah, sing kétoké bodo, wujuté luwih jeru tenimbang kaweruhé manungsa lan penggawéané Gusti Allah sing kétoké ora ènèng kekuwatatané, malah luwih rosa tenimbang kekuwatatané manungsa.

26 Para sedulur, mbok pada éling ta dongé kowé dipanggil karo Gusti Allah. Ora okèh sing kenèng diarani wong pinter apa wong gedé pangkaté apa wong gedé lairané **27** Nanging Gusti Allah malah milih wong sing dianggup bodo karo wong jagat kéné, kanggo ngisinké wong sing pinter. Se-

mono uga Gusti Allah milih wong sing nang jagat kéné kétoké ringkih, kanggo ngisinké wong sing rosa. ²⁸ Pantyèn, sing dianggep tyilik lan ora ènèng tegesé, sing dianggep ora ènèng ajiné nang jagat kéné, yakuwi ngalahké apa sing dianggep ènèng ajiné karo jagat. ²⁹ Dadiné ora ènèng wong sing bisa gemunggung nang ngarepé Gusti Allah. ³⁰ Nanging kowé wis didadèkké siji karo Kristus Yésus karo Gusti Allah lan Dèkné wis ndadèkké Kristus dadi kaweruhé awaké déwé. Kristus wis ngrukunké awaké déwé karo Gusti Allah lan Dèkné sing marakké awaké déwé bisa urip sing sutyi lan Dèkné sing ngluwari awaké déwé sangka dosa, supaya awaké déwé bisa urip karo Gusti Allah slawas-lawasé. ³¹ Nang Kitab ya wis ketulis ngéné: “Sapa sing arep gemunggung, apik nèk ngegungké apa sing wis ditindakké karo Gusti Allah.”

2

Bab Kristus sing dipentèng

¹ Para sedulur, mbiyèn dongé aku teka nang nggonmu ngabarké pituturé Gusti Allah sing mauné disimpen, aku ora nganggokké tembung sing duwur-duwur apa tembungé wong pintér. ² Awit, suwéné aku nang tengahmu, aku pantyèn wis nduwèni kekarepan ora mikirké apa-apa menèh kejaba Gusti Yésus Kristus, ya Gusti Yésus Kristus sing dipentèng. ³ Kuwi jalarané aku ora bisa apa-apa sangka kapinteranku déwé. Wediku lan sangsiku nèk aku sampèk ora ngétokké kekarepané Gusti Allah, nanging ngétokké pikiranku déwé. ⁴ Mulané enggonku mulangi lan

nggelarké pituturé Gusti ya ora nganggo tembung sing duwur-duwur ngegulké kapinterané manungsa, ora, nanging nganggo tembung sing ngétokké kwasané Rohé Gusti Allah.⁵ Dadiné pretyayamu ora gumantung ing pangertiné manungsa, ora, nanging ing pangwasané Gusti Allah.

Kaweruh sing sangka Gusti Allah

⁶ Para sedulur, senajan ngono, aku uga ngomongké bab kaweruh, nanging karo wong-wong sing wis mateng pengandelé. Ora kaweruh sing sangka donya apa kaweruhé para pangwasa sing ngwasani jagat sing arep rusak iki.⁷ Kaweruh sing tak omong iki kaweruh sing sangka Gusti Allah, yakuwi kaweruh simpenan sing manungsa ora ngerti. Nanging kawit Gusti Allah molai nggawé jagat, Dèkné wis nduwé gagasan mberkahi awaké déwé nganggo kaweruh iki.⁸ Para pangwasa nang jagat iki ora ènèng sing ngerti bab kaweruh sing sangka Gusti Allah iki. Semunggoné ngerti ngono mesti wong-wong ora matèni Gusti nang kayu pentèngan, Gusti sing gedé déwé kwasané.⁹ Nanging pantyèn ya wis ketulis nang Kitab ngéné:

“Mripat durung tau weruh,
kuping durung tau krungu
lan ati durung tau mikir blas,
ya prekara-prekara kuwi
sing wis dityawiské
karo Gusti Allah
kanggo wong
sing trésna marang Dèkné.”

10 Para sedulur, Gusti Allah mbukakké kaweruh simpenan iki kanggo awaké déwé lantaran Roh Sutyi. Roh Sutyi kuwi njajahi sembarang, uga sembarang sing disimpen jeru karo Gusti Allah. **11** Kaya enggoné namung rohé manungsa déwé sing ngerti isiné atiné manungsa, mengkono uga Roh Sutyi mangertèni pikirané Gusti Allah. **12** Para sedulur, awaké déwé iki ora nampa roh sing sangka donya, ora, nanging awaké déwé nampa Rohé Gusti Allah. Dadiné awaké déwé bisa ngerti bab sembarang sing wis dikèkké marang awaké déwé karo Gusti Allah.

13 Mulané, nèk aku ndunung-ndunungké bab pituturé Gusti Allah marang wong-wong sing nduwèni Rohé Gusti Allah, aku ora nganggo kap-interané manungsa, ora, nanging aku manut pi-wulangé Rohé Gusti Allah. **14** Wong sing ora dikwasani karo Rohé Gusti Allah ora bisa nampa lan ngerti marang prekara-prekara sing sangka Rohé Gusti Allah. Mikiré kuwi ora ènèng tegesé, awit bisa ngerti namung nèk dikwasani karo Rohé Gusti Allah. **15** Wong sing dikwasani karo Rohé Gusti Allah kuwi ngerti sembarang, nanging ora ènèng wong sing bisa njajahi dèkné. **16** Nang Kitab wis ketulis ngéné:

“Sapa sing bisa mangertèni
pikirané Gusti?

Sapa sing bisa mulangi Dèkné?”

Nanging awaké déwé ngerti pikirané Kristus.

3

Rasul Paulus lan Apolos namung peladèné Kris-tus

¹ Para sedulur, aku tak blaka waé! Aku ora bisa rerembukan karo kowé kaya wong sing wis nduwé Rohé Gusti Allah. Aku kepeksa rembukan karo kowé kaya wong kadonyaan, wong sing sak tyara Kristen ijik enom ing pengandel. ²⁻³ Aku kawit mbiyèn kepeksa ngekèki mèrki marang kowé, ora pangan sing atos, awit kowé durung kuwat nampa kuwi. Wujuté tekan saiki kowé ya durung kuwat, awit uripmu kuwi ijik kaya wong kadonyaan. Lah nèk kowé ijik pada seneng mèri lan tukaran ngono, apa kuwi ora ngétokké nèk uripmu ijik manut tyarané kadonyaan? ⁴ Wujuté ènèng sing ngomong: “Aku mèlu Paulus” lan liyané ngomong: “Aku mèlu Apolos.” Kuwi lak tyarané wong kadonyaan ta?

⁵ Dipikir para sedulur! Apolos kuwi sapa ta lan Paulus kuwi sapa? Apa ora namung peladèné Gusti Allah sing nuntun kowé supaya bisa dadi wong pretyaya? Awaké déwé iki namung nyambutgawé nuruti kekarepané Gusti. ⁶ Aku sing nandur, Apolos sing nyirami, nanging Gusti Allah déwé sing nukulké. ⁷ Wong sing nandur lan wong sing nyirami kuwi ora penting. Sing penting ya Gusti Allah, awit Dèkné sing nukulké. ⁸ Wong sing nandur lan sing nyirami kuwi tunggalé waé. Gusti Allah bakal ngupahi siji-sijiné manut penggawéané déwé-dewé. ⁹ Awaké déwé iki ngréwangi sakpada-pada ing kerjanaané Gusti. Lah kowé kuwi dadi lemah sing digarap Gusti.

Kowé kuwi uga omah sing didekké karo Gusti. ¹⁰ Aku iki kenèng dipadakké karo wong sing sangka kapinterané Gusti dadi wong sing tukang

nggawé omah lan nggawé pondasiné, supaya peladèn liyané bisa ngedekké omahé nang sak nduwuré pondasi mau. Nanging sapa waé sing ngedekké omahé kudu sing ati-ati, tegesé kudu mulangi sing bener. ¹¹ Awit Gusti Allah déwé wis netepké nèk namung Gusti Yésus Kristus sing dadi pondasiné omah mau. ¹² Ing pondasi iki ènèng sing bisa ngedekké omah nganggo emas, selaka, watu larang, kayu, suket garing apa damèn. ¹³ Apik-oraé penggawéané bakal ketara mbésuk nèk Kristus teka. Awit ing dina kuwi penggawéané wong kabèh bakal dijajal nganggo geni. Geni mau sing bakal ngétokké apik-oraé penggawéané. ¹⁴ Nèk omah sing didekké sak nduwuré pondasi mau diobong ora empan, wongé sing ngedekké bakal nampa upah. ¹⁵ Nanging nèk omahé kobong, wongé bakal kélangan upahé. Wongé déwé ya bakal slamet, nanging kaya wong sing dietokké sangka omah kobong kaé.

¹⁶ Para sedulur, apa kowé ora ngerti nèk kowé kuwi omah panggonané Gusti Allah, awit Roh Sutyi manggon ing kowé? ¹⁷ Dadiné sapa singngrusak omahé Gusti Allah, Gusti Allah déwé sing bakal ngrusak wong kuwi. Awit omahé Gusti Allah kuwi sutyi lan omahé Gusti Allah kuwi ya kowé.

Aja pada sombong

¹⁸ Para sedulur, aja sampèk ènèng wong sing ngapusi awaké dèkné déwé. Nèk nang tengahmu ènèng sedulur sing mikir nèk nduwé kaweruh manut tyarané kadonyaan, bèn wong kuwi dadi bodo waé, supaya bisa nduwèni kaweruh tenan.

¹⁹ Awit para sedulur, sing dianggep kaweruh karo jagat, kuwi malah dianggep bodo karo Gusti Allah. Bab iki Kitab wis ngomongké ngéné: “Wong-wong pinter dikala karo Gusti Allah nganggo kapinter-ané wong-wong mau déwé.” ²⁰ Nang Kitab uga ènèng tulisan liyané uniné ngéné: “Gusti Allah mangertèni nèk pikirané wong pinter ora kanggo gawé.” ²¹ Mulané para sedulur, aja sampèk ènèng sing ngegul-egulké salah-sijiné manungsa. Sem-barang kuwi kabèh wis dadi wèkmu. ²² Paulus, Apolos, Pétrus, jagat iki, urip lan pati, jaman saiki lan uga jaman sing bakal klakon, kuwi kabèh wis wèkmu. ²³ Semono uga kowé kabèh wis wèké Kristus lan Kristus wèké Gusti Allah.

4

Peladèn sing kenèng dipretyaya

¹ Mulané para sedulur, awaké déwé iki peladèné Kristus sing dipasrahi penggawéan ngabarké prekara sing mauné disimpen karo Gusti Allah. ² Peladèn sing dipasrahi penggawéan kaya ngono kuwi kudu bisa barang siji iki, yakuwi, kudu kenèng dipretyaya. ³ Aku jan ora perdu tenan kepriyé kowé apa wong liyané enggoné pada nganggep aku. ⁴ Aku déwé ya ora rumangsa salah, nanging kuwi ora ngomongké nèk aku ora ènèng klèruné. Gusti déwé sing ngarani salah-benerku. ⁵ Mulané kowé aja pada kesusu nyalahké, luwung ngentèni mbésuk tekané Gusti waé. Dèkné sing bakal mbukak sembarang sing saiki kasimpen ing atiné manungsa. Kabèh wong

bakal nampa pengaleman sangka Gusti Allah manut penggawéné déwé-dewé.

Kudu sing andap-asor

⁶ Para sedulur, prekara-prekara kuwi mau kabèh wis tak lakoni déwé, semono uga Apolos, supaya kowé bisa niru awaké déwé lan bisa ngerti apa tegesé tembung: “Aja sampèk ngliwati pituturé.” Dadiné nang tengahmu ora ènèng sing bisa ngelem sijiné lan nyepèlèkké liyané. ⁷ Sapa ta sing marakké kowé mikir pinter ngungkuli liyané ngono? Apa dudu Gusti Allah sing ngekèki kowé sembarang sing ana ing kowé kuwi? Lah kowé kok terus sompong ngono, kaya sing ana ing kowé kuwi dudu pawèhé Gusti Allah waé.

⁸ Para sedulur, pantyèn, kowé mikir nèk wis ora butuh apa-apa menèh, kowé mikir wis pepak ing sembarang. Saiki kowé wis ora mbutuhké pitulungané awaké déwé menèh, awit kowé mikir, ing kasukman pangkaté wis duwur banget kaya ratu. Pantyèn, karepku supaya kowé bisa duwur tenan pangkaté ing kasukman, dadiné aku bisa nyambutgawé bebarengan karo kowé. ⁹ Awit para sedulur, miturut pinemuku, awaké déwé iki, sing dadi rasul, dikèki pangkat sing endèk déwé karo Gusti Allah. Awaké déwé iki dadi kaya wong sing nampa setrapan pati nang ngarepé wong okèh. Dadiné awaké déwé iki dadi tontonané jagat, ya tontonané para mulékat, ya tontonané manungsa. ¹⁰ Jalaran nglabuhi Kristus awaké déwé iki dadi wong sing bodo, nanging kowé dadi wong Kristen sing gedé kaweruhé. Awaké déwé dadi wong tyilik, nanging kowé dadi wong gedé. Kowé nampa

pengaleman, nanging awaké déwé disepèlèkké. ¹¹ Tekané saiki awaké déwé ngrasakké ngelih lan ngelak lan ora nduwé salin. Awaké déwé digebuki lan awaké déwé ngalor-ngidul-ngrétan-ngulon kaya wong ora nduwé omah. ¹² Awaké déwé kudu nyambutgawé abot supaya bisa mangan. Nèk awaké déwé dipoyoki, awaké déwé malah mujèkké sing apik. Nèk awaké déwé disiya-siya, awaké déwé sabar terus. ¹³ Nèk awaké déwé diolok-olok, awaké déwé mbales karo tembung alus. Pantyèn, tekané saiki awaké déwé namung dadi larahané jagat. Awaké déwé dianggep dadi kèsétè bumi.

¹⁴ Para sedulur, enggonku nulis marang kowé iki ora jalaran aku kepéngin nggawé isinmu, ora, nanging jalaran aku kepéngin mulangi kowé kaya anak-anakku déwé sing tak trésnani tenan. ¹⁵ Awit, senajana èwon-èwon sing mulangi kowé ing dalané Kristus, nanging bapakmu namung siji. Ing Kris-tus aku iki dadi bapakmu, awit aku sing ng-gawa kabar kabungahané Gusti marang kowé. ¹⁶ Mulané aku ngomong marang kowé para sedulur: mbok pada niru aku. ¹⁷ Mulané aku ngongkon Timotius teka nang nggonmu. Sak tyara kasuk-man Timotius kuwi anakku déwé sing tak trésnani lan sing temen ing Gusti. Timotius uga sing bakal ngélingké marang kowé bab pitutur-pitutur urutan ing sakjeróné urip anyar iki, pitutur sing sangka Gusti Yésus Kristus, sing tak wulangké nang pasamuan-pasamuan nang endi waé.

¹⁸ Nang tengahmu kono ènèng wong sing pada sompong, jalaran mikir nèk aku ora bakal teka nang nggonmu menèh. ¹⁹ Nanging nèk Gusti

karep, aku ora suwi menèh bakal teka nang nggonmu. Dadiné aku bisa weruh déwé, apa tembungé wong-wong sing sompong kuwi ènèng wujuté tenan. ²⁰ Awit para sedulur, wong sing dikwasani karo Gusti Allah kuwi ora namung ketara ing tembungé, nanging ing kekuwatané. ²¹ Lah saiki karepmu kepriyé? Aku kudu teka nyenèni kowé apa teka nganggo tembung alus kanggo ngétokké katrésnanku marang kowé.

5

Sedulur sing klakuané ora pantes kudu dietokké sangka pasamuan

¹ Para sedulur, aku pantyèn wis krungu nèk nang tengahmu ènèng sedulur sing nduwé klakuan sing ora pantes blas, ngungkul-ungkuli klakuané wong sing ora ngerti Gusti. Awit aku krungu nèk sedulur kuwi turu karo ibuné kuwalon. ² Senajan ènèng klakuan kaya ngono, kowé malah pada sompong. Pantesé kowé pada sambat lan wong sing nglakoni dosa kaya ngono kuwi mbok etokké sangka pasamuan. ³ Nèk kanggo aku, bener aku ora kétok tyampur karo kowé, nanging ing kasukman aku nang tengahmu. Mulané, ing jenengé Gusti Yésus Kristus aku wis ngekèki setrapan marang wong sing nglakoni kaya ngono kuwi, ya kaya nèk aku nang kono waé. ⁴⁻⁵ Kowé kabèh nèk pada ngumpul, bareng karo aku sing uga ngumpul karo kowé ing kasukman, nganggo pangwasané Gusti Yésus, awaké déwé masrahké wong kuwi marang

Sétan, supaya kedagingané dirusak, nanging nyawané bisa slamet mbésuk nèk Gusti teka.

⁶ Para sedulur, ora pantes blas enggonmu sompong. Klakuan kaya ngono kok ora mbok garap? Kowé lak pada ngerti ta nèk ragi setitik kuwi ngragèni gandumé kabèh? ⁷ Mulané, ragi sing lawas, yakuwi dosa, mbok dibuwang, supaya kowé bisa kaya gandum sing anyar, sing tus, sing ora ènèng raginé. Lan kowé ya pantyèn kaya ngono. Awit Kristus, Tyempéné Paskah, wis dibelèh, supaya awaké déwé bisa utsul sangka kwasané dosa. ⁸ Mulané, hayuk awaké déwé pada mangan bebarengan, ora mangan roti sing nganggo ragi lawas, yakuwi raginé dosa lan ala, nanging hayuk pada mangan roti sing ora ènèng raginé, rotiné kasutyèn lan kabeneran.

⁹ Para sedulur, nang layangku sing ndisik aku wis ngomong, menging kowé bebarengan karo wong sing laku bédang. ¹⁰ Kowé mesti ya dunung nèk aku ora ngomongké bab wong sing ora nurut Gusti, sing mata-duwiten, sing tukang meres liyané lan sing nyembah barang pepeteng. Awit semunggoné kowé kudu ngedohi wong sing kaya ngono kuwi, kowé ya kudu lunga sangka jagat iki. ¹¹ Nanging ora ngono, karepku kowé aja bebarengan karo wong sing ngakuné Kristen, nanging wujuté seneng laku bédang, wong sing mata-duwiten, nyembah brahala, nyatur ala, seneng mabuk lan seneng nyolong. Kowé aja sampèk mangan bareng karo wong kaya ngono kuwi.

¹²⁻¹³ Aku ora nyalahké wong sing nang njabané pasamuan. Gusti Allah déwé sing bakal nyalahké

wong-wong kuwi. Lak wis lumrah ta nèk kowé nyalahké wong nang njeroné pasamuanmu déwé. Mulané, wong sing nglakoni ala kaya ngono kuwi kudu dietokké sangka pasamuan.

6

Aja nggolèk bener nang nggoné wong njaba

¹ Para sedulur, saiki ènèng prekara liyané. Nèk ènèng sakwijiné sedulur nduwèni répot karo sedulur liyané, lah kok tegel-tegelé nggolèk pitulungan nang kruton sing ora ngerti Gusti. Apiké prekara kuwi dirembuk lan dirampungké karo sedulur-sedulur sing nurut Gusti waé ta? ² Apa kowé ora ngerti nèk awaké déwé iki sing nurut Gusti sing bakalngrutu jagat iki? Lah nèk kowé sing kudu ngrutu jagat, mosok kowé ora bisa ngurusi prekara sing kaya ngono kuwi? ³ Apa kowé ora ngerti nèk awaké déwé bakal ngrutu para mulékat. Mosok kowé ora bisa ngrampungké prekara-prekara sing gampang kuwi. ⁴ Apa jalarané prekara-prekara kaya ngono kok mbok pasrahké marang wong sing ora gegayutan blas karo pasamuan Kristen? ⁵ Kowé jan ngisin-isinké banget! Mosok nang pasamuan wong siji waé ora ènèng sing nduwèni kapinteran ngrampungké prekarané sedulur loro mau. ⁶ Lah kok sampèk sedulur sing sijiné nggawa sedulur liyané nang kruton sing ora ngerti Gusti.

⁷ Pantyèn, nèk nang tengahmu ènèng tunggal sedulur pada tukaran kuwi ya wis kebatyut tenan. Kenèng apa kok ora gelem nrima lan ngalah waé?

⁸ Kowé malah ngisin-isinké kumpulanmu déwé,

sing siji nggawé èlèké liyané, iku karo tunggal sedulur. ⁹⁻¹⁰ Apa kowé ora ngerti nèk Gusti Allah ora bakal mberkahi wong sing nglakoni ala. Aja pada klèru ngono. Wong sing klakuané ala, wong sing nyembah pepeteng, wong sing laku bédang lan wong sing laku homo, uga maling, wong sing mata-duwiten lan wong sing tukang mabuk, kabèh kuwi ora bakal nampa berkah ing Kratoné Gusti Allah, semono uga wong sing seneng nyatur ala lan sing meres liyané. ¹¹ Pantyèn, mbiyèn kowé ènèng sing kaya ngono, nanging saiki uripmu wis diresiki. Saiki kowé wis disuttyèkké lan dianggep bener karo Gusti Allah, kuwi sangka pangwasané Gusti Yésus Kristus lan Rohé Gusti Allahé awaké déwé.

Badané awaké déwé dikanggokké kanggo Gusti, ora kanggo

laku bédang

¹² Para sedulur, menawa nang tengahmu ènèng sing ngomong: “Aku éntuk nglakoni sembarang.” Tembung kuwi pantyèn bener, nanging ora sembarang apik kanggo kowé. Pantyèn aku éntuk nglakoni apa waé, nanging aku emoh dadi slafé apa-apo. ¹³ Kanggo mbenerké klakuan sing ora apik uga ènèng sing ngomong: “Pangan lakkanggo weteng ta lan weteng kuwi lakkanggo pangan ta?” Kuwi ya bener, nanging pangan lan weteng kuwi bakal dirusak karo Gusti Allah. Badan kuwi ora kanggo laku bédang, nanging kanggo nuruti kekarepané Gusti lan Gusti ya gelem nganggokké badan mau. ¹⁴ Gusti Allah wis nangèké Gusti Yésus sangka pati, semono uga Gusti Allah

bakal nangèké badané awaké déwé nganggo pangwasané.

¹⁵ Para sedulur, apa kowé ora ngerti nèk badanmu kuwi pérangané badané Kristus? Apa ya pantes nèk aku njikuk pérangané badané Kristus terus tak dadèkké pérangané badané sakwijiné lonté? Ya ora ta! ¹⁶ Apa kowé ora ngerti, nèk kowé turu karo lonté badanmu kuwi terus dadi siji karo lonté mau. Nang Kitab ya wis ketulis ngéné: “Wong loro kuwi bakal dadi badan siji.” ¹⁷ Nanging sapa gandèngan karo Gusti Yésus, sak tyara kasukman wong kuwi dadi siji karo Dèkné.

¹⁸ Mulané para sedulur, laku bédang kuwi diedohi! Dosa liya-liyané sing dudu laku bédang kuwi ditindakké sak njabané badan, nanging wong sing laku bédang kuwi ngrusak badané déwé. ¹⁹ Apa kowé ora pada ngerti nèk badanmu kuwi dadi panggonané Roh Sutyi? Gusti Allah sing ngekèki Roh Sutyi iki marang kowé. Kowé kuwi wis dudu wèkmu déwé, nanging kowé wis wèké Gusti Allah. ²⁰ Dèkné wis nuku kowé lan regané sing larang wis dibayar. Mulané para sedulur, badanmu kuwi mbok dikanggokké kanggo ngluhurké Gusti.

7

Urutan kanggo wong sing bebojoan

¹ Para sedulur, saiki aku arep ngrembuk bab prekara-prekara sing mbok tulis nang layangmu.

Pantyèn apik nèk wong lanang ora nduwé bojo.

² Nanging jalaran panggoda laku bédang gedé banget kanggo wong lanang lan wong wédok, mulané apiké nèk saben wong lanang nduwé bojo

déwé lan saben wong wédok uga nduwé bojo déwé. ³ Saben wong lanang kudu netepi kuwajibané marang bojoné lan semono uga saben wong wédok marang sing lanang, dadiné sing siji nggawé maremé atiné liyané. ⁴ Wong wédok ora kenèng ngwasani badané déwé, nanging sing lanang. Semono uga wong lanang ora kenèng ngwasani badané déwé, nanging sing wédok. ⁵ Kowé ora kenèng ngemohi sakpada-pada, kejaba nèk pada karepé nggawé waktu kanggo pandonga. Sakwisé kuwi ya kudu tyampur menèh, supaya ora tiba ing panggodané Sétan, jalaran ora kuwat menggak kepénginé.

⁶ Aku ngomong kabèh kuwi marang kowé ora kanggo ngekèki pernatan, ora, nanging malah kanggo ngepénakké. ⁷ Nèk kanggo aku, kepénginku kabèh wong bisaa kaya aku. Nanging saben wong nampa pawèh séjé-séjé sangka Gusti, sing siji iki, sing liyané kaé.

⁸ Kanggo wong-wong sing durung omah-omah lan para randa, apiké nèk terus ijèn waé kaya aku iki. ⁹ Nanging nèk kowé ora kuwat menggak karepé badanmu, apiké ya ngepèk bojo waé, tenimbang ora kuwat menggak kepénginé.

¹⁰ Kanggo wong sing wis omah-omah Gusti nduwèni tembung iki lan iki dudu tembungku déwé: “Wong wédok sing wis kawin ora kenèng megat bojoné.” ¹¹ Nèk wong wédok mau meksa megat sing lanang, wong wédok kuwi ora kenèng kawin menèh. Nèk kepéngin omah-omah ya kudu balèn waé karo bojoné. Semono uga, wong lanang ora kenèng megat bojoné.

¹² Kanggo prekara liya-liyané, aku, dudu Gusti, nduwé tembung iki: nèk ènèng wong Kristen lanang nduwé bojo sing ora pretyaya, nanging gelem bebarengan terus karo dèkné, wongé ya aja dipegat. ¹³ Uga nèk ènèng wong Kristen wédok nduwé bojo wong sing ora pretyaya, sing gelem urip bebarengan karo dèkné, wong Kristen wédok mau ya ora kenèng megat sing lanang. ¹⁴ Wong lanang sing ora pretyaya mau ketampa karo Gusti Allah, jalaran dèkné dadi bojoné wong wédok sing pretyaya. Semono uga, wong wédok sing ora pretyaya bisa ketampa karo Gusti Allah, jalaran dèkné bojoné wong lanang sing pretyaya. Nèk ora ngono anak-anaké mbarang ya dadi wong sing ora pretyaya. Nanging saiki wujuté ya ditampa karo Gusti Allah. ¹⁵ Nanging nèk sing ora pretyaya njaluk pegat ya aja dipenggak. Nang kono wong Kristen sing lanang apa wédok mau ora kepeksa nggondèli. Gusti Allah manggil kowé supaya uripmu tentrem, ora tyongkrèh. ¹⁶ Awit kowé, sedulur wédok sing pretyaya, kowé ya ora ngerti ta apa bojomu bakal nampa Gusti apa ora. Lan kowé uga, sedulur lanang, kowé apa ya ngerti nèk kowé bisa marakké bojomu nampa Gusti?

Kaya mauné waé dongé nampa Gusti

¹⁷ Para sedulur, apiké kowé ngono waé manut kahanan pandumané Gusti marang kowé, dongé kowé nampa Gusti. Ya pernatan iki sing tak wulangké nang pasamuan-pasamuan kabèh. ¹⁸ Kanggo ndunungké tembungku kuwi mau arep tak kèki tyonto saiki! Semunggoné ènèng sedulur sing dongé nampa Gusti wis nglakoni

sunat, sedulur kuwi wis ora usah bingung arep ngilangi sunaté. Semono uga, sedulur sing durung nglakoni sunat dongé nampa Gusti, sedulur kuwi wis ora usah bingung arep sunat. ¹⁹ Awit para sedulur, nglakoni sunat apa ora kuwi ora dadi sebab blas. Sing penting déwé yakuwi, kabèh kudu nuruti pituturé Gusti Allah. ²⁰ Saben wong wis bèn kaya mauné waé dongé nampa Gusti. ²¹ Nèk kowé mauné slaf, ora dadi apa. Nanging nèk kowé éntuk kelunggaran dadi wong merdéka, kelunggaran kuwi ya dikanggokké. ²² Awit, senajana wong slaf, nèk wis nampa Gusti ya dadi wong merdéka. Semono uga wong merdéka, nèk wis nampa Gusti ya dadi peladèné Kristus. ²³ Para sedulur, kowé wis dituku lan wis dibayar karo Gusti. Mulané kowé aja dadi slafé manungsa menèh. ²⁴ Saben wong bèn kaya mauné waé dongé nampa Gusti.

Urutan kanggo wong sing durung omah-omah

²⁵ Para sedulur, kanggo wong sing durung omah-omah aku ora nduwé tembung apa-apa sangka Gusti, nanging aku kepéngin ngekèki pine-muku déwé marang kowé. Nanging, senajan pinemuku déwé, ya kenèng mbok turut, awit aku pretyaya nèk Gusti sing ngekèki kaweruh iki marang aku.

²⁶ Miturut pinemuku, nèk ngélingi okèhé kasusan-han ing jaman saiki, apiké nèk wong lanang wis ora ngepèk bojo waé. ²⁷ Nanging nèk kowé nduwé bojo, ya aja dipegat. Nèk wis ora nduwé bojo, ya wis aja nggolèk liyané. ²⁸ Nanging nèk kowé kawin ya ora dosa. Uga nèk ènèng prawan ngepèk bojo,

kuwi ya ora dosa. Aku namung kepéngin ngalang-alangi kowé, supaya ora ngalami kangèlané wong sing omah-omah.

²⁹ Para sedulur, karepku kuwi ngéné: waktuné wis ora okèh. Mulané, wiwit saiki, wong lanang sing nduwé bojo uripé kudu dianggep kaya wong sing ora nduwé bojo waé. ³⁰ Wong sing tangisan, digawé kaya sing ora sedi waé. Wong sing pada bungah, digawé kaya sing ora bungah waé. Wong sing tetuku, digawé kaya sing ora nduwé apa-apa waé. ³¹ Wong sing dodolan barang-barang kadonyaan iki, digawé kaya sing ora ketyentyang karo barang-barang iki. Awit para sedulur, jagat sing kétok saiki iki wis ndang ilang waé.

³² Para sedulur; karepku kowé bisaa urip tanpa sumelang. Wong lanang sing ora nduwé bojo bisa mikirké penggawéané Gusti lan kepéngin ndadèkké legané Gusti. ³³ Nanging wong sing nduwé bojo kuwi kudu ngurusи prekara-prekara kadonyaan iki, awit wongé kepéngin nggawé legané atiné bojoné. Mulané, wong sing nduwé bojo kuwi angen-angené ya ketarik rana lan ketarik réné. ³⁴ Lah wong wédok sing wis ora nduwé bojo menèh lan botyah wédok prawan sing durung nduwé bojo bisa mikirké bab penggawéané Gusti lan bisa masrahké nyawa-ragané kanggo ngladèni Gusti. Nanging wong wédok sing nduwé bojo mikirké prekara-prekara kadonyaan, awit kepéngin nuruti senengé atiné sing lanang.

³⁵ Para sedulur, enggonku mituturi kowé ngono kuwi kanggo betyikmu déwé, ora kanggo njiret kowé. Kanggo aku sing penting déwé, bisaa kowé

pada nglakoni penggawéan sing betyik lan sing bener, supaya uripmu bisa sak kabèhé kanggo ngerjani penggawéané Gusti.

36 Nèk ènèng wong tuwa rumangsa salah marang anaké prawan, jalaran mundak umuré lan kudu dikawinké, ya kudu manut apa sing bener waé. Ora dosa nèk dèkné ngawinké anaké.

37 Nanging nèk wis dadi karepé wongé, tanpa ènèng sing meksa dèkné, ora arep ngawinké anaké, dèkné nduwé kwasa nggawé putusan kuwi. Kuwi ya ora klèru. **38** Dadiné para sedulur, wong tuwa sing ngawinké anaké wédok ya apik, nanging wong tuwa sing ora ngawinké anaké wédok luwih apik.

39 Para sedulur, wong wédok sing wis nduwé bojo kuwi nduwé kuwajiban marang bojoné namung suwéné sing lanang ijik urip. Nanging nèk sing lanang wis mati, wong wédok kuwi kenèng kawin menèh karo sapa waé sing disenengi, janji karo wong pretyaya waé. **40** Nanging nèk tak pikir, wong wédok mau luwih kepénak nèk ora nggolèk bojo menèh. Kuwi mau ya pinemuku déwé, nanging aku pretyaya nèk kuwi tyotyok karo karepé Rohé Gusti Allah.

8

Bab sajènè brahala

1 Para sedulur, saiki aku kepéngin ngomongké bab sesajènè brahala.

Pantyèn bener sing diomong karo wong-wong, jaréné pada ngerti nèk brahala kuwi sakjané ora ènèng wujuté. Nanging pangerti sing kaya

ngono kuwi namung marakké sompong. Sing bisa mbangun kuwi namung katrésnan. ² Wong sing rumangsa ngerti kuwi sakjané pangertiné durung apa-apa. ³ Nanging wong sing trésna tenan marang Gusti Allah, kuwi sing disenengi karo Dèkné.

⁴ Mulané para sedulur, bab mangan sesajèné brahala kuwi ngéné! Awaké déwé iki ngerti nèk brahala kuwi sakjané barang sing ora ènèng. Sing ènèng namung Gusti Allah déwé. ⁵ Ya bener, nang langit lan nang bumi pantyèn ènèng sing dianggep jaréné gusti allah-gusti allah. Kaya ngono kuwi ya pantyèn ènèng okèh banget. ⁶ Nanging kanggo awaké déwé namung ènèng Gusti Allah siji, yakuwi, Bapaké awaké déwé sing nduwé pikiran nggawé sembarang kabèh lan Dèkné sing dadi tujuané uripé awaké déwé. Kanggo awaké déwé uga namung ènèng Gusti siji, yakuwi, Gusti Yésus Kristus, sing dikongkon karo Gusti Allah nggawé sembarang lan Dèkné sing marakké awaké déwé bisa urip karo Gusti Allah.

⁷ Nanging ora kabèh sedulur nduwèni pangerti iki. Enèng sedulur sing mbiyèn-mbiyèné nyembah brahala lan tekan sepréné nèk mangan panganan sing wis dipasrahké marang brahala, mikiré brahala kuwi ènèng kwasané tenan lan mikiré panganan kuwi wèké brahala tenan. Lan jalaran wong kuwi pengandelé ijik ringkih, dadiné nèk mangan panganan sing kaya ngono mikiré kuwi marakké ala. ⁸ Para sedulur, panganan sing dipangan awaké déwé kuwi ora nggawa awaké déwé nang nggoné Gusti Allah. Nèk ora mangan,

awaké déwé ya ora kélangan apa-apa, nèk mangan, awaké déwé ya ora éntuk bati apa-apa.

⁹ Sing penting kuwi awaké déwé kudu ati-ati, supaya awaké déwé ora ndadèkké semplaké wong sing ijik enom pengandelé, senajan awaké déwé iki éntuk mangan sembarang. ¹⁰ Gampangé omong para sedulur, semunggoné ènèng wong sing ijik enom pengandelé weruh kowé, sing jaréné nduwé kaweruh, mèlu mangan panganan sing wis dipasrahké brahala, mesti wongé mau terus ora wedi mèlu mangan panganan sing kaya ngono, nanging atiné ora krasa kepénak, awit dèkné mikiré nggawé dosa. ¹¹ Dadiné jalaran sangka kaweruhmu, sedulur sing enom pengandelé kuwi dadi semplak. Lah mangka Kristus mati uga nglabuhi sedulur kuwi. ¹² Tibaké kowé nggawé dosa marang Kristus, awit kowé nyemplakké sedulurmu sing ijik enom pengandelé. ¹³ Mulané, nèk panganan kuwi marakké sedulurku tiba ing dosa, aku luwung ora mangan panganan mau slawasé, dadiné aku ora marakké sedulurku semplak pengandelé.

9

Penggawéané lan bagèané rasul

¹ Para sedulur, aku iki apa dudu wong merdéka? Aku iki apa dudu rasul? Aku lak wis tau weruh Gustiné awaké déwé Yésus Kristus ta? Lan kowé kuwi lak wohé penggawéanku kanggo Gusti ta? ² Senajan wong liya ora gelem nganggep aku rasul, nanging kanggo kowé aku iki ya rasul ta? Awit

kowé déwé lan uripmu dadi wong pretyaya kuwi tandané nèk aku iki rasul.

³ Nèk ènèng wong ndedes-ndedes kepéngin ngerti, wangslanku pantyèn ngono kuwi. ⁴ Mosok aku ora éntuk nampa pangan lan ombèn sangka enggonku nyambutgawé? ⁵ Mosok awaké déwé ora éntuk nggawa bojoné nèk awaké déwé lelungan, kaya para rasul liyané lan sedulur-seduluré Gusti Yésus lan uga rasul Pétrus. ⁶ Apa namung Barnabas karo aku déwé sing kudu nggolek pangan déwé? ⁷ Apa kowé tau krungu nèk soldat kuwi mbayar gajihané déwé? Apa ènèng wong tandur sing ora mangan pametuné keboné? Apa ènèng wong ngingu wedus sing ora ngombé mèrkiné wedusé?

⁸ Sing tak omong iki ora namung lumrah miturut pikirané manungsa, nanging Kitab uga wis ngomongké bab kuwi. ⁹ Nang kitabé nabi Moses ketulis ngéné: “Sapi sing ngiles aja dibingkem tyangkemé.” Apa nang kéné iki Gusti Allah ngomongké bab sapi? Mesti ora ta! ¹⁰ Sing diomong nang tulisan iki ya awaké déwé iki! Pantyèn sing ditulis iki ngomongké bab awaké déwé, awit wong sing ngepluk lan sing panèn kudu bisa njagakké bagèané sangka panènané.

¹¹ Para sedulur, nèk awaké déwé wis nyebar wiji kasukman ing kowé, apa ora lumrah nèk awaké déwé ngunduh barang sing dibutuhké saben dinané. ¹² Nèk liya-liyané nampa bagèan kuwi sangka kowé, apa bagèané awaké déwé kuduné ora ngungkuli éntuké liyané?

Nanging wujuté awaké déwé ora nganggokké kelunggaran kuwi; awaké déwé malah nyukupi

butuhé déwé, supaya awaké déwé ora ngalang-alangi enggoné awaké déwé nggelarké kabar kabungahané Kristus. ¹³ Kowé mesti ngerti nèk wong sing nyambutgawé nang Gréja Gedé kuwi nampa pangané sangka Gréja Gedé. Semono uga, wong sing masrahké kurban nang altar ya nampa bagèané sangka altar. ¹⁴ Mulané Gusti uga ya wis nggawé pernatan nèk saben wong sing nggelarké pituturé Gusti kudu nampa pangané sangka enggoné nggelarké pitutur mau.

¹⁵ Nanging aku ora tau nganggokké kelunggaran iki blas lan aku nulis layang iki ya ora jalaran aku kepéngin nampa apa-apa. Ora, aku luwung mati waé tenimbang aku kélangan prekara siji sing kenèng tak enggo pamèran iki. ¹⁶ Enggonku nggelarké pituturé Gusti kuwi ya ora tak gawé sompong apa pamèran, awit aku namung nuruti kekarepané Gusti. Lan kaya ngapa susahku nèk aku ora nggelarké kabar kabungahan iki. ¹⁷ Semunggoné tak kerjani sangka karepku déwé, ya sak beneré nèk aku ngarep-arep upah. Nanging penggawéan iki ora sangka karepku déwé, awit kuwi kuwajiban sing dipasrahké marangaku karo Gusti Allah. ¹⁸ Tibaké upahku iki apa? Upahku ya iki: aku bisa nggelarké pituturé Gusti tanpa nampa upah, tegesé tanpa njaluk bagèanku.

¹⁹ Aku pantyèn merdéka, ora slafé sapa-sapa. Nanging awakku tak dadèkké slafé saben wong, supaya wong pirang-pirang bisa ketarik atiné marang Kristus. ²⁰ Nèk aku nyambutgawé nang tengahé wong Ju, tindak-tandukku ya kaya wong

Ju, supaya bisa narik atiné wong-wong kuwi marang Kristus. Aku ya manut wèt-wèté nabi Moses kaya wong-wong kuwi. ²¹ Lan kanggo wong sing dudu Ju aku ya kaya wong sing dudu Ju, kaya ora ngerti tata-tyarané wong Ju waé, supaya bisa narik wong-wong kuwi. Kuwi ora jalanan aku ora manut wèté Gusti Allah, wujuté aku ya manut wèté Gusti Yésus Kristus. ²² Nang tengahé wong sing enom pengandelé, aku ya kaya wong sing ijik enom pengandelé, supaya bisa narik wong-wong kuwi. Dadiné, kanggo sapa waé aku ya wis dadi tunggalé waé, supaya nganggo akal apa waé aku bisa narik siji-loro ing keslametan.

²³ Aku saguh nglakoni apa waé kanggo nggelarké kabar kabungahané Gusti Yésus Kristus, supaya aku bisa mèlu ngrasakké wohé. ²⁴ Kowé mesti wis pada ngerti nèk nang balapan mblayu kaé okèh sing mèlu mblayu, nanging sing menang namung siji. Mulané, enggonmu mblayu kuwi kuduné kaya wong sing kepéngin menang lan dadi kampiun. ²⁵ Saben wong sing arep mèlu balapan kuwi mesti nata awaké sing tenanan. Enggoné nglakoni kuwi dikuwat-kuwatké tenan, supaya bisa nampa tanda kamenangané, yakuwi, makuta sing bakal rusak. Nanging awaké déwé nguwart-nguwartké nglakoni kuwi, supaya bisa nampa makuta sing langgeng. ²⁶ Mulané enggonku mblayu ya ora ngawak waé, ora kaya bokser sing ngantemé ngawur waé, ora. ²⁷ Aku nata awakku sing tenanan, supaya awakku bisa manut karepku. Nèk ora ngono, mengko ndak aku nyeluki liyané mèlu balapan, nanging aku déwé

kalah.

10

Aja niru tumindak ala

¹ Para sedulur, mbok élinga marang lelakoné mbah-mbahanié awaké déwé mbiyèn sing pada mèlu nabi Moses. Wong-wong pada dipageri karo méga lan pada ngabrah segara Abang kanti slamet. ² Nang sak ngisoré méga lan sakjeróné segara mau wong-wong kenèng diarani kebaptis dadi murid-muridé nabi Moses, ora bédha kaya kowé kuwi pada kebaptis dadi murid-muridé Kristus. ³ Mbah-mbahanié awaké déwé kabèh mau pada mangan roti sing tunggalé, roti sing diedunké sangka swarga karo Gusti Allah. ⁴ Kabèh uga pada ngombé banyu pawèhé Gusti Allah, banyu sing metu sangka watu. Watuné kuwi ya Kristus déwé, awit ngekèki banyu wong-wong, kaya enggoné Kristus ngekèki banyu panguripan. Mulané watuné ya ngetutké wong-wong nang endi waé. ⁵ Nanging senajan ngono, meksa okèh sing ora ndadèkké bungahé Gusti Allah, mulané ya pada mati lan kakubur pating slebar nang wustèn.

⁶ Para sedulur, lelakon-lelakon kuwi mau dadi tyonto kanggo nduduhké lan ngélingké marang awaké déwé, supaya awaké déwé ora nduwèni kepéngin marang sing ora apik, kaya sing dilakoni karo mbah-mbahanié awaké déwé ing ja-man mbiyèn. ⁷ Mulané, aja pada nyembah bra-hala kaya wong-wong kuwi. Bab iku ketulis nang

Kitab ngéné: “Wong-wong pada jejagongan, man-gan lan ngombé lan nyembah brahala, entèk-entèké terus pada nglakoni sing ora pantes blas.”

⁸ Awaké déwé aja laku bédang kaya sing dilakoni wong-wong mbiyèn, sampèk wong telulikur èwu pada mati sedina. ⁹ Awaké déwé uga ora kenèng njajal kesabarané Gusti kaya sing dilakoni wong-wong mbiyèn; entèk-entèké pada mati dityokot ula. ¹⁰ Aja pada nggresah marang Gusti Allah kaya wong-wong, awit wong-wong kuwi dipatèni karo Mulékaté Pati.

¹¹ Para sedulur, sing dialami karo wong-wong kuwi tujuané kanggo tulada marang awaké déwé. Kuwi mau kabèh ketulis, supaya awaké déwé, sing urip ing jaman entèk-entèkan iki, pada ngerti lan ora pada nglakoni sing ora apik kuwi.

¹² Mulané, sapa sing rumangsa nèk wis mantep jelek tenan ing pengandel, luwung sing atiati waé, supaya ora tiba. ¹³ Para sedulur, panggoda sing mbok alami kuwi panggoda sing lumrah dialami saben wong. Nanging kowé bisa njagakké Gusti, Dèkné ora bakal medot janji. Gusti ora bakal nglilani kowé kenèng panggoda sampèk ngungkuli kuwatmu. Nèk kowé digoda, Gusti bakal ngekèki kekuwatan marang kowé, supaya kowé bisa mantep terus. Lan Gusti bakal ngekèki dalan, supaya kowé bisa utsul sangka panggoda mau.

¹⁴ Mulané para sedulur sing tak trésnani, aja pada nyembah brahala, kuwi diedohi waé. ¹⁵ Aku ngomong ngono kuwi, awit kowé tak anggep wong ngerti. Mbok ditimbang déwé, sing arep tak omong iki bener apa ora. ¹⁶ Nèk awaké

dewé ngombé anggur nèk kumpulan, kanggo ngélingké getihé Gusti Yésus, sing tumètès kanggo nglabuhi awaké dewé lan awaké dewé maturke-suwan marang Gusti, kuwi nduduhké nèk awaké dewé iki wis dadi siji karo kabèh wong sing wis ditebus karo getihé Gusti Yésus. Semono uga nèk awaké dewé mangan rotiné nèk kumpulan, kuwi nduduhké nèk awaké dewé wis dadi siji karo wong kabèh sing wis dilabuhi karo Kristus sak barengé Dèkné masrahké badané nang kayu pentèngan. ¹⁷ Awit rotiné namung siji, semono uga awaké dewé, senajan wong okèh, nanging wujuté badan siji, awit awaké dewé kabèh pada mangan sangka roti siji mau.

¹⁸ Para sedulur, mbok dipikir bangsa Israèl ing jaman mbiyèn. Wong-wong sing pada mangan kurban sing dipasrahké marang Gusti Allah nang altar lak pada mèlu ngladèni nang altar ta. ¹⁹ Aku sakjané kepéngin ndunungké apa ta? Apa brahala lan panganan sing wis dipasrahké marang brahala kuwi ènèng tegesé? Blas ora! ²⁰ Panganan sing dipasrahké marang brahala kuwi sakjané ora dipasrahké marang brahala, nanging marang sétan-sétan. Lan aku ora gelem nèk kowé dadi siji karo sétan-sétan. ²¹ Kowé ora kenèng ngombé sangka mangkoké Gusti lan uga sangka mangkoké sétan-sétan. Semono uga kowé ora kenèng mangan rotiné Gusti lan mangan rotiné sétan-sétan. ²² Apa kowé kepéngin nantang Gusti? Apa awaké dewé kekuwatané ngungkuli Gusti?

Ora ènèng sirikan apa-apa

²³ Para sedulur, ènèng sing ngomong: “Aku sembarang éntuk.” Ya bener kuwi, nanging ora sembarang apik. Sembarang éntuk, nanging ora sembarang mbangun. ²⁴ Aja pada nggolèki énaké déwé waé, nanging uga kudu nggolèki sing betyik kanggo liyané.

²⁵ Nèk kowé tuku iwak daging nang pasar, apa senengmu dituku waé, ora usah takon-takon iwaké sangka ngendi apa kepriyé, jalaran wedi nèk dosa. ²⁶ Nang Kitab ketulis ngéné ta: “Bumi lan sak isiné kuwi wéké Gusti Allah kabèh.”

²⁷ Nèk kowé diundang mangan karo wong sing ora pretyaya lan kowé gelem nekani, sembarang sing disuguhké kenèng mbok pangan. Ora usah samar apa-apa. ²⁸ Nanging nèk ènèng sing ngomong marang kowé: “Iwak kuwi wis dipasrahké marang brahala,” ya apiké aja dipangan waé, ngeboti wong sing ngomong ngono kuwi, supaya angen-angené ora bingung. ²⁹ Aku ora ngomong nèk angen-angenmu sing bingung, ora, nanging angen-angené wong sing liyané. Lah nanging ènèng wong bisa ngomong:

“Kenèng apa kok angen-angené wong liya ngalang-alangi kamerdékaanku? ³⁰ Nèk sing tak pangan wis tak pasrahké marang Gusti, lah kok ijik ènèng sing nyalahké aku bab pangan sing wis tak pasrahké marang Gusti?”

³¹ Pantyèn bener omongan kuwi, nanging aja lali nèk sembarang sing mbok tindakké, ora dadi sebab mangan apa ngombé, apa waé sing mbok lakoni kuwi kudu kanggo nggunggung Gusti Allah. ³² Aja sampèk apa waé sing mbok lakoni marakké wong liyané tiba ing dosa, ora wong Ju,

ora wong Griks lan ora wong pasamuané Gusti Allah. ³³ Mbok kaya aku iki: ing apa waé sing tak lakoni aku nggolèk senengé wong kabèh. Aku ora namung mikir senengku déwé waé, nang-ing sing tak golèki apa sing apik kanggo liyané. Sing penting déwé kanggo aku, bisaa kabèh nemu keslametan sing langgeng.

11

¹ Para sedulur, mbok pada niru aku, kaya eng-gonku niru Kristus.

Wong wédok kudu ngajèni

marang bojoné

² Para sedulur, aku pantyèn ngelem kowé, awit kowé tansah pada éling marang aku lan pada temen nurut pitutur sing tak wulangké. ³ Nanging karepku supaya kowé pada ngerti nèk Kristus kuwi sirahé wong lanang lan wong lanang kuwi sirahé bojoné lan Gusti Allah kuwi sirahé Kristus.

⁴ Dadiné, nèk wong lanang ndonga apa ngetokké tembung sangka Gusti Allah nang pasamuan karo kudung nang sirahé, kuwi tibaké ora ngajèni marang Kristus sing dadi sirahé dèkné. ⁵ Nanging nèk wong wédok ndonga apa ngetokké tembung sangka Gusti Allah nang pasamuan tanpa kudungan sirahé, wong wédok kuwi ora ngajèni marang sing lanang, pada waé karo nèk rambuté wong wédok mau dityukur. ⁶ Nèk wong wédok ora kudungan sirahé, apiké diketok waé rambuté. Nanging jalanan ora pantes nèk wong wédok di-tyukur, apa diketok rambuté, mulané apiké nèk wong wédok kudungan sirahé. ⁷ Wong lanang ora

usah nganggo kudung, awit wong lanang kuwi ngétokké rupa lan kwasané Gusti Allah. Nanging wong wédok ngétokké kwasané wong lanang. ⁸ Awit, ora wong lanang sing digawé sangka wong wédok, nanging wong wédok sangka wong lanang. ⁹ Semono uga, ora wong lanang digawé kanggo wong wédok, nanging wong wédok kanggo wong lanang. ¹⁰ Uga kanggo para mulékat sing nyawang, luwih apik nèk wong wédok kudungan, dadi kétok nèk dèkné manut marang bojoné. ¹¹ Nanging para sedulur, ing uripé awaké déwé sing dadi wong Kristen, wong wédok mbutuhké wong lanang lan wong lanang mbutuhké wong wédok. ¹² Awit kaya enggoné wong wédok sing ndisik déwé gawéané sangka wong lanang, semono uga wong lanang metuné sangka wong wédok lan sembarang kabèh metuné sangka Gusti Allah.

¹³ Mbok dipikir déwé para sedulur, apa kira-kira pantes nèk wong wédok ndonga nang pasamuan tanpa kudungan? ¹⁴ Nèk disawang sak tyara manungsa waé wis kétok déwé: apa ya kétok apik nèk wong lanang rambuté dawa? Apa ora ngisin-isinké? ¹⁵ Nanging kanggo wong wédok rambut dawa malah dadi pantesé. Rambut dawa kuwi kanggo wong wédok kaya kudungé sirah. ¹⁶ Nèk ènèng wong ora setuju, wangslanku ngéné waé: awaké déwé lan pasamuan-pasamuan liyané ora nduwé pernatan liyané.

Bab Pesta Sutyi

¹⁷ Para sedulur, ing prekara sing arep tak omong iki aku ora bisa ngelem kowé, awit enggonmu pada kumpulan ora ndadèkké betyiké

pasamuan, nanging malah ndadèkké ala. ¹⁸ Apa jalarané aku kok ngomong ngono? Kaping pisan, aku krungu nèk kowé pada nduwé golongan déwé-dewé nèk kumpulan. Pantyèn aku ya pretyaya nèk kabar iki ènèng tenané. ¹⁹ Pantyèn kudu ènèng petyah-petyahan ngono nang pasamuan, supaya kétok sapa sing nurut Gusti tenan. ²⁰ Nanging nang kumpulanmu kuwi ora pantes blas enggonmu pada mangan rotiné Gusti nèk pada mangan Pésta Sutyi. ²¹ Awit kowé nèk mangan, kabèh pada mangan pangane déwé-dewé, sampèk ènèng sing ngelih lan ènèng sing mendem. ²² Lah kok kaya wong sing ora nduwé omah waé; apa ora bisa mangan apa ngombé nang omah. Kenèng apa kowé kok pada nyepèlèkké pasamuané Gusti Allah lan nggawé isiné sedulur-sedulur sing ora nduwé? Lah aku kudu ngomong apa marang kowé bab prekara iki? Njaluk tak elem? Ora, aku ora bisa ngelem kowé bab iki.

²³ Piwulang bab Pésta Sutyi sing tak tampa sangka Gusti, ya piwulang iki sing tak wulangké marang kowé. Piwulang iki ngéné: ing wenginé, sakdurungé Gusti Yésus dityekel mungsuhé, Dèkné njikuk rotiné. ²⁴ Sakwisé Dèkné ndonga maturkesuwun marang Gusti Allah, roti mau terus dityuwil-tyuwil karo ngomong: “Iki badanku sing tak pasrahké kanggo kowé. Iki dipangan kanggo pengéling-éling marang Aku.” ²⁵ Uga sakwisé mangan roti, Gusti terus njikuk mangkoké ombèn lan ngomong: “Mangkok iki prejanjian anyar sangka Gusti Allah, prejanjian sing ditetepké nganggo getihku. Saben-saben

kowé ngombé sangka mangkok iki, gawénen pengéling-éling marang Aku.”

²⁶ Para sedulur, saben-saben kowé mangan roti lan ngombé sangka mangkok iki, kowé sakjané ngabarké patiné Gusti, nganti Dèkné teka menèh. ²⁷ Mulané, sapa sing mangan rotiné lan ngombé sangka mangkok iki nganggo patrap sing ora pantes, tanpa ngajèni Gusti, wong kuwi nggawé dosa marang badané lan getihé Gusti Yésus. ²⁸ Apiké, sakdurungé awaké déwé mangan rotiné, awaké déwé métani uripé déwé-déwé ndisik. ²⁹ Awit nèk ing sakjeroné mangan rotiné lan ngombé sangka mangkok awaké déwé ora pada nitèni nèk sing dipangan lan diombé kuwi sakjané badané Gusti Yésus, enggoné mangan lan ngombé kuwi bakal nekakké ajaran marang awaké déwé. ³⁰ Mulané aja kagèt nèk nang pasamuanmu okèh wong sing pada lara lan ringkih, malah okèh mbarang sing pada mati. ³¹ Nèk sakdurungé mangan rotiné awaké déwé métani uripé ndisik, awaké déwé ora bakal diajar karo Gusti. ³² Nanging nèk Gusti Allah ngajar awaké déwé kuwi tujuané, supaya awaké déwé aja sampèk dibuwang nang neraka bareng karo wong sing ora pretyaya.

³³ Mulané para sedulur, nèk kowé pada ngumpul mangan rotiné Gusti, pada ngentènana marang sakpada-pada ndisik. ³⁴ Nèk ènèng wong sing ngelih, wong kuwi apiké mangan nang omah ndisik, dadiné nèk pada ngumpul ora nekakké ajaran. Bab prekara liya-liyané arep tak rembuk mbésuk waé nèk aku teka.

12

Kapinteran-kapinteran pawèhé

Roh Sutyi

¹ Para sedulur, aku saiki arep ngomongké bab kapinteran-kapinteran pawèhé Roh Sutyi, supaya kowé kabèh pada ngerti sak beneré. ² Mbiyèn, dongé kowé durung nurut Gusti, kowé ngerti déwé, uripmu pada ketarik brahala sing bisu, rana-réné kesasar-sasar. ³ Nanging saiki kowé wis nurut Gusti lan kowé kudu ngerti nèk Roh Sutyi bisa nganggokké wong kongkon ngetokké tembung, nanging ora ènèng wong sing dikwasani Roh Sutyi terus misuh jenengé Gusti Yésus. Semono uga ora ènèng wong bisa ngakoni nèk Yésus kuwi Gusti, nèk wong kuwi ora dikwasani Roh Sutyi.

⁴ Kapinteran-kapinteran pawèhé Roh Sutyi kuwi werna-werna, nanging sing ngekèki kapinteran-kapinteran kuwi namung siji, yakuwi Roh Sutyi. ⁵ Tunggalé waé karo tyarané ngladèni Gusti, werna-werna banget, nanging sing ngekèki penggawéan namung siji, yakuwi Gusti Yésus Kristus. ⁶ Enèng werna-werna penggawé sing nggumunké, nanging namung Gusti Allah siji sing nindakké kuwi kabèh ing wong kabèh. ⁷ Saben sedulur sing nampa kapinteran pawèhé Roh Sutyi sing ngétokké kwasané Gusti Allah kuwi tujuané kanggo mbangun sedulur kabèh nang pasamuan. ⁸ Sing siji nampa kapinteran sangka Roh Sutyi supaya bisa ngomong nganggo kaweruhé Gusti Allah. Sing liyané uga nampa kapinteran sangka tunggalé Roh Sutyi supaya bisa nduwèni

pangertiné Gusti Allah ing werna-werna prekara. ⁹ Sing siji dikèki pengandel gedé karo Roh Sutyi lan sijiné menèh dikèki kapinteran nambani wong lara. ¹⁰ Enèng uga sing dikèki pangwasa karo Roh Sutyi supaya bisa nindakké mujijat, liyané menèh dikèki kapinteran kanggo memulang lan ènèng menèh sing dikèki kapinteran kanggo nitèni lan mbédakké roh sing sangka Gusti lan roh-roh sing ala. Enèng sing nampa kapinteran sing marakké bisa ngetokké basa kasukman lan liyané menèh nampa kapinteran kanggo ndunungké tegesé basa kasukman kuwi. ¹¹ Kuwi kabèh penggawéné Roh Sutyi, Dèkné ngekèki kapinteran marang sedulur siji-sijiné manut karepé Dèkné déwé.

Badan siji, nanging pérangané okèh

¹² Para sedulur, Kristus kuwi kenèng dipadakké karo badan siji sing okèh pérangané. Senajan pérangané okèh, nanging awaké namung siji. ¹³ Semono uga awaké déwé iki kabèh, ora dadi sebab wong Ju, wong Grik, slaf apa wong merdéka, awaké déwé wis kebaptis dadi badan siji lan Roh Sutyi sing manggon ing uripé awaké déwé kabèh.

¹⁴ Nèk dipikir, badan iki ènèngé ora namung sangka pérangan siji, ora, nanging sangka pérangan okèh. ¹⁵ Gampangé omong, sikil bisa ngomong: “Aku dudu tangan, mulané aku ora pérangané badané.” Kepriyé waé, gelem ora gelem, sikil ya dadi pérangané badané. ¹⁶ Uga kuping bisa ngomong: “Jalaran aku dudu mripat, aku ora pérangané badané.” Seneng ora seneng kuping ya pérangané badané. ¹⁷ Para sedulur, semunggoné badan sak kujur namung mripat, lah

kepriyé bisa né krungu? Lan semunggoné badan iki namung kупing, kepriyé bisa né ngambu? ¹⁸ Pantyèn, Gusti Allah wis nggawé werna-werna pérangan sing dikèki panggonané déwé-dewé nang badané, manut karepé Gusti Allah déwé. ¹⁹ Ya gèk kepriyé semunggoné ènèng badan sing péranganané namung siji. ²⁰ Nanging wujuté ya pérangan pirang-pirang sing dadi badan siji.

²¹ Mulané para sedulur, mripat ora bisa ngomong karo tangan: “Aku ora mbutuhké kowé,” apa sirah ngomong karo sikil: “Aku ora mbutuhké kowé!” ²² Malah nèk dipikir, pérangan sing kétoké tyilik déwé, kuwi malah sing dibutuhké banget. ²³⁻²⁴ Wujuté pérangan sing kétoké ora ènèng ajiné, kuwi malah diapik-apik karo awaké déwé lan péranganané badan sing kétoké ora patèka apik, sing didelikké karo awaké déwé, kuwi malah digatèkké karo awaké déwé ngungkul-ungkuli pérangan sing apik. Kuwi pantyèn wis ditata ngono karo Gusti Allah, supaya pérangan sing kétoké ora patèka apik bisa kétok pantes. ²⁵ Dadiné nang badan kuwi pérangan-pérangan ora déwé-dewé, nanging pada ngréwangi sakpada-pada. ²⁶ Mulané, nèk ènèng pérangan siji lara, pérangan liya-liyané mèlu krasa kabèh. Semono uga, nèk pérangan siji nampa pengaleman, liya-liyané mèlu bungah.

²⁷ Para sedulur, kowé kabèh ya tunggalé karo sing tak omong kuwi, tegesé, kowé kabèh dadi badané Kristus. Saben sedulur siji-siji dadi péranganané badan kuwi. ²⁸ Ing sakjeróné pasamuan Gusti Allah uga wis ngekèki panggonan déwé-dewé

marang sedulur-sedulur. Nomer siji Gusti Allah ngekèki rasul-rasul; pindoné nabi-nabi; kaping teluné guru-guru; terus uga sedulur-sedulur sing bisa nindakké mujijat-mujijat. Gusti Allah uga ngekèki sedulur-sedulur nang pasamuan sing bisa nambani wong lara. Liyané bisa tetulung marang wong liya lan liyané menèh bisa dadi penuntuné sedulur-sedulur. Uga ènèng sing bisa ngetokké basa kasukman. ²⁹Dipikir déwé ta, apa kabèh dadi rasul lan apa ya kabèh dadi nabi apa guru, ya ora ta! Apa ya kabèh bisa nindakké mujijat? ³⁰Apa ya kabèh bisa nambani wong lara lan apa ya kabèh bisa ngetokké basa kasukman lan ndunungké tegesé basa kuwi. ³¹Mulané para sedulur, kowé pada ngudia bisa nampa kapinteran sing duwur déwé.

Katrésnan

Nanging saiki arep tak duduhi dalan sing apik déwé.

13

¹ Para sedulur, senajan aku bisa ngomong sak ènèngé basané manungsa lan basané mulékat pisan, nanging nèk aku ora nduwé katrésnan, tembungku kaya gong sing mbrebeki kuping lan kaya lontyèng sing pating klonèng.

² Senajan aku bisa nampa tembungé Gusti Allah kanggo manungsa lan bisa mangertèni kaweruh kabèh sing disimpen karo Gusti Allah lan bisa mangertèni sembarang sing kenèng dingertèni lan senajana aku nduwé pengandel sing gedé sampèk bisa nyurung gunung, nanging nèk aku ora nduwé katrésnan, aku ora ènèng ajiné blas.

³ Senajan kabèh nduwéku tak kèkké kanggo ngrumati wong sing mlarat lan awakku pisan tak kèkké bèn diobong, nanging nèk aku ora nduwé katrésnan, kabèh mau ora kanggo gawé.

⁴ Katrésnan kuwi sabar lan gemati, ora mèri, ora sompong lan ora gemunggung. ⁵ Katrésnan ora kurang-ajar lan ora nggolék menangé déwé; ora gampang ketyentok lan ora ngendem salahé liyané ing ati. ⁶ Katrésnan ora seneng marang barang ala, nanging seneng marang kabetyikan. ⁷ Katrésnan kuwi ora tau semplak, nanging pretyaya, ngarep-arep lan sabar terus.

⁸ Katrésnan kuwi ora ènèng entèké. Tembung-tembung sing sangka Gusti Allah namung kanggo sedilut, basa kasukman bakal mandek lan pangerti bakal ilang. ⁹⁻¹⁰ Awit pangerti lan tembung sangka Gusti Allah sing dikèkké marang awaké déwé iki durung sak kabèhé, nanging mbésuk nèk awaké déwé wis dadi siji karo Gusti, awaké déwé bakal ngerti sak kabèhé. Pangertiné awaké déwé saiki bakal ora ènèng tegesé blas.

¹¹ Dongé aku ijik botyah, omonganku, pangrasaku lan pikiranku ya kaya botyah. Nanging saiki, sakwisé aku diwasa, aku wis ora kaya ngono menèh. Saiki pangertiku lan kapinteranku ya mundak. ¹² Semono uga, saiki awaké déwé weruhé namung lamat-lamat, kaya nang katya reget kaé. Nanging mbésuk awaké déwé bakal adep-adepan lan bisa weruh sing mat. Pangertiné awaké déwé saiki namung setitik, nanging mbésuk aku bakal ngerti sak kabèhé, kaya enggoné Gusti Allah ngerti marang aku.

¹³ Telung prekara iki bakal ènèng terus, yakuwi: pretyaya, pengarep-arep lan katrésnan. Nanging sing penting déwé ya katrésnan.

14

Bab ngetokké tembung sangka Gusti Allah lan bab basa kasukman

¹ Para sedulur, jalaran katrésnan kuwi penting banget, mulané kowé kudu nglumui tenan supaya pada trésna tenan marang sakpada-pada. Nanging uga kowé kudu nduwèni kepéngin nampa kapinteran-kapinteran pawèhé Roh Sutyi lan sing penting déwé bab ngetokké tembung sangka Gusti. ² Para sedulur, sedulur sing ngetokké basa kasukman kuwi ora ngetokké tembung kanggo manungsa, nanging sedulur kuwi omong-omongan karo Gusti Allah. Manungsa ora bisa dunung tembungé sedulur kuwi, awit dèkné ngetokké basa kasukman sangka karepé Roh Sutyi. Tembung kuwi manungsa ora bisa dunung, awit kuwi prekara-prekara wewadi. ³ Nanging sedulur sing ngetokké tembung sangka Gusti Allah nganggo basa sing lumrah kuwi omong-omongan karo manungsa lan bisa mbangun, mituturi lan nglipur. ⁴ Sedulur sing ngetokké basa kasukman kuwi namung mbangun uripé dèkné déwé, nanging sedulur sing ngetokké tembungé Gusti Allah nganggo basa sing lumrah kuwi mbangun sedulur kabèh sak pasamuan.

⁵ Pantyèn, karepku kowé bisaa ngetokké basa kasukman, nanging luwih apik nèk kowé bisa ngetokké tembungé Gusti Allah nganggo basa sing

lumrah waé. Awit sedulur sing ngetokké tembungé Gusti Allah nganggo basa lumrah kuwi ajiné ngungkuli sedulur sing ngetokké basa kasukman; kejaba nèk nang pasamuan ènèng sedulur sing bisa ndunungké basa kasukman mau, dadiné sedulur-sedulur sak pasamuan bisa kebangun kabèh.

⁶ Para sedulur, semunggoné aku teka nang nggonmu terus omong-omongan nganggo basa kasukman, lah kuwi apa ajiné? Blas ora ènèng, kejaba nèk aku nggawa tembung sangka Gusti Allah, apa pangerti, apa piwulang nganggo basa sing kowé bisa dunung.

⁷ Tunggalé waé karo instrumèn-instrumèn sing ora ènèng nyawané, kayadéné suling lan kitar. Kepriyé wong bisa ngerti laguné nèk sing ngunèkké ora nganggo swara sing tyeta?

⁸ Kaya soldat sing tukang ngunèkké trompèté kaé. Nèk sing ngunèkké namung angger muni waé, lah kepriyé wong-wong bisa maju arep perang. ⁹ Semono uga kowé, kepriyé wong-wong bisa dunung sing mbok omong nèk tembungmu ora tyeta, awit kowé nganggo basa kasukman. Tembung-tembungmu bakal ilang nganggur, kabur katut angin. ¹⁰ Nang jagat kéné ènèng basa pirang-pirang lan siji-sijiné kenèng dikanggokké gawé omong-omongan. ¹¹ Nanging nèk aku ora dunung basané sing dikanggokké karo sakwijné wong, dadiné wong kuwi kanggo aku kaya wong séjé basa lan aku kanggo wongé ya kaya wong séjé basa.

¹² Para sedulur, jalaran kowé pada kepéngin

nampa kapinteran-kapinteran pawèhé Roh Sutyi, mbok sak bisa-bisamu pada nggolèkana kapinterané Roh Sutyi sing bisa mbangun sak pasamuan, ora sing namung mbangun kowé déwé.

¹³ Mulané, sedulur sing ngetokké basa kasukman kuwi kudu nyuwun supaya nampa kapinteran bisa ndunungké apa sing diomong nganggo basa kasukman mau. ¹⁴ Awit nèk aku ndonga nganggo basa kasukman, ya bener kasukmanku ndedonga, nanging pikiranku ora mèlu ndonga. ¹⁵ Lah sakjané kuduné kepriyé? Kuduné ngéné: aku kudu ndedonga nganggo basa kasukman, nanging aku uga kudu ndedonga nganggo basa sing lumrah. Semono uga aku kepéngin memuji nganggo basa kasukman lan uga memuji nganggo basa sing lumrah. ¹⁶ Para sedulur, nèk kowé memuji lan maturkesuwun marang Gusti Allah namung nganggo basa kasukman waé, lah kepriyé sedulur liyané sing mèlu kumpulan bisa ngomong “Amèn,” kanggo tanda nèk setuju karo tembungmu; lah wongé ora ngerti apa sing mbok omong. ¹⁷ Enggonmu maturkesuwun marang Gusti kuwi pantyèn ya bener banget, nanging wong liyané ora kebangun blas.

¹⁸ Aku jan maturkesuwun tenan marang Gusti Allah aku bisa ngetokké basa kasukman, malah ngungkuli kowé kabèh. ¹⁹ Nanging nang pasamuan aku luwung ngetokké tembung sakketyap-rongketyap sing liyané bisa dunung, supaya bisa kebangun, tenimbang ngetokké tembung èwon-èwon nganggo basa kasukman, nanging liyané ora bisa dunung.

20 Para sedulur, mbok pikiranmu aja kaya pikirané botyah ngono. Ing prekara sing ala kowé kenèng kaya botyah sing durung ngerti bédané ala lan betyik. Nanging nèk mikir kuwi kowé kudu kaya wong sing wis diwasa. **21** Nang Kitab ketulis ngéné bab iki:

“Gusti ngomong:

Aku bakal ngomong
marang bangsa iki
nganggo basa-basa liya
lan lantaran wong-wong
sangka liya negara,
nanging bangsa iki
meksa ora gelem
ngrungokké marang Aku.”

22 Dadiné para sedulur, basa kasukman kuwi ora marakké wong sing ora pretyaya terus bisa dadi wong pretyaya, ora. Nanging ngetokké tembungé Gusti Allah nganggo basa sing lumrah kuwi bisa marakké wong sing ora pretyaya malih bisa pretyaya marang Gusti.

23 Semunggoné nang kumpulan wong sak pasamuan kabèh pada ndonga nganggo basa kasukman, lah terus ènèng wong sing ora pretyaya teka, wong-wong kuwi apa ora terus mikir nèk kowé édan kabèh? **24** Nanging nèk kowé kabèh pada ngetokké tembungé Gusti nganggo basa sing lumrah, terus ènèng wong sing ora pretyaya apa wong njaba sing kepéngin kenal marang Gusti teka, mesti wong kuwi bakal ngrumangsani dosa-dosané, jalaran sangka tembungé Gusti sing dietokké mau. Dadiné wong kuwi bakal rumangsa diwèlèkké sangka

tembungé Gusti mau. ²⁵ Prekara-prekara sing kasimpen ing atiné bakal metu kabèh lan wongé bakal niba ngabekti marang Gusti lan ngakoni nèk Gusti Allah kétok tenan nang tengahmu.

Pernatan kanggo kumpulan

²⁶ Para sedulur, nèk kowé pada ngumpul nang pasamuan, apiké nèk ènèng sing singi, ènèng sing mulang, ènèng sing ngetokké tembung sangka Gusti Allah nganggo basa sing lumrah, ènèng sing ngetokké basa kasukman lan ènèng liyané sing ndunungké tegesé basa kasukman mau. Kabèh mau kudu dilakokké kanggo mbangun sedulur-sedulur sak pasamuan kabèh. ²⁷ Nèk ènèng sing ngetokké basa kasukman, ya apiké nèk namung wong loro apa paling okèh wong telu waé, gentèn-gentènan lan kuduné ènèng siji sing ndunungké tegesé. ²⁸ Nèk nang kumpulan kuwi ora ènèng sing bisa ndunungké tegesé, apiké sedulur sing ngetokké basa kasukman kuwi meneng waé. Tembungé disimpen ing atiné déwé waé apa dipasrahké marang Gusti Allah. ²⁹ Wong sing ngetokké tembung sangka Gusti nganggo basa sing lumrah kuduné namung loro apa telu waé, liyané kudu ngrungokké sing apik lan mikir tembung kuwi sangka Gusti apa ora. ³⁰ Nèk ènèng sedulur liyané nampa tembung sangka Gusti Allah nganggo basa sing lumrah, apiké nèk dèkné ngentèni liyané sing ijik ngomong bèn rampung ndisik. ³¹ Awit kowé kenèng ngetokké tembungé Gusti nganggo basa lumrah, nanging kudu gentèn-gentènan, supaya wong sak pasamuan bisa nampa piwulang lan kebangun. ³² Wong sing ngetokké tembung sangka

Gusti nganggo basa sing lumrah kudu bisa ngwasani tembungé lan bisa ngendek nèk durung wantyiné. ³³ Awit Gusti Allah ora seneng karo laku sing rusu lan ora nggenah, nanging Dèkné seneng karo laku sing nganggo pernatan lan katentreman.

³⁴ Kaya nang pasamuan-pasamuané Gusti Allah kabèh, sedulur wédok-wédok nèk nang kumpulan aja pada ramé omong-omongan, awit miturut wèté Gusti Allah wong wédok kudu ngajèni marang wong sing ngomong. ³⁵ Nèk kepéngin takon apa-apa sing ora dunung, kudu takon marang bojoné nèk wis nang omah. Kanggo wong wédok ora pantes nèk omong-omongan nang kumpulan.

³⁶ Para sedulur, apa pituturé Gusti Allah kuwi tekané sangka nggonmu? Lan apa namung kowé sing ngerti pituturé Gusti? Lak ora ta? ³⁷ Sedulur sing mikir nampa kapinteran sangka Roh Sutyi lan bisa ngetokké tembungé Gusti Allah apa nampa kapinteran liya-liyané sangka Roh Sutyi, sedulur kuwi kudu ngerti nèk sing tak tulis nang layang iki pernatané Gusti déwé. ³⁸ Nèk sedulur kuwi ora gelem nurut marang pernatan iki, dèkné wis aja digatèkké waé.

³⁹ Tyekaké rembak para sedulur, pada ngudia supaya bisa ngetokké tembungé Gusti Allah nganggo basa sing lumrah, nanging aja ngalang-alangi kapinteran pawèhé Roh Sutyi sing marakké bisa ngetokké basa kasukman. ⁴⁰ Nanging sembarang kudu nganggo pernatan lan sing pantes.

15

Bab tanginé Gusti Yésus Kristus sangka pati

¹ Para sedulur, saiki aku kepéngin ngélingké marang kowé bab kabar kabungahané Gusti Yésus Kristus sing wis tak gelar marang kowé dèk mbiyèn. Kabar kabungahan iki wis mbok tampa lan saiki kowé wis pada mantep pretyaya marang kabar kabungahan mau. ² Jalaran kowé pretyaya marang kabar kabungahan iki kowé wis dislametké, janji mbok tampani sak kabèhé karo ati sing mantep lan ora nampa Gusti tanpa mikir sing apik ndisik.

³ Pitutur sing tak gelar marang kowé kuwi ya pitutur sing tak tampa sangka liyané lan sing penting déwé yakuwi, Kristus wis mati nyangga dosané awaké déwé, ya kaya sing ketulis nang Kitab. ⁴ Dèkné terus dikubur lan Dèkné tangi menèh sangka pati ing telung dinané, uga wis ketulis nang Kitab. ⁵ Kristus terus ngétok marang Pétrus, sakwisé kuwi terus ngétok marang rasul sing rolas. ⁶ Dèkné terus ngétok menèh, saiki marang murid-muridé bebarengan kliwat limang atus okèhé; murid-murid iki okèh sing saiki ijik urip, saloké wis pada mati. ⁷ Kristus terus ngétok marang Yakobus lan sakwisé kuwi marang rasul sing rolas kabèh.

⁸ Sing kéri déwé Kristus ngétok marang aku, senajan aku iki kenèng dipadakké karo bayi sing lairé kelaten. ⁹ Aku iki rasul sing tyilik déwé lan ora pantes dityeluk rasul, awit aku ndadèkké sungsarané pasamuané Gusti Allah. ¹⁰ Nanging jalaran Gusti Allah melas banget marang aku, aku

saiki bisa dadi kaya ngéné iki. Lan kawelasané Gusti Allah marang aku iki ora muspra, awit enggonku nyambutgawé kerasé ya ngungkuli rasul liya-liyané. Sakjané sing nyambutgawé ya ora sangka kekuwatanku déwé, ora, nanging sangka kabetyikané Gusti Allah sing manggon ing aku. **11** Dadiné ora penting sapa sing nggelarké kabar kabungahané Gusti Yésus, ora dadi sebab aku apa liyané. Sing penting déwé ya kabar kabungahan iki sing digelar karo awaké déwé lan ya kabar kabungahan iki sing mbok pretyaya.

Bab tanginé wong mati

12 Para sedulur, nèk awaké déwé mulangi nèk Kristus wis tangi sangka pati, lah nang pasamuanmu kok ènèng wong siji-loro sing ngomong nèk wong mati ora bakal tangi menèh. **13** Semunggoné tenan nèk wong mati ora tangi menèh, tibaké Kristus ya ora tangi sangka pati. **14** Lah nèk Kristus ora tangi sangka pati tenan, tibaké pitutur sing digelar karo awaké déwé kuwi kotong ora ènèng tegesé lan enggonmu pretyaya marang Gusti Allah tibaké ya muspra. **15** Lah nèk ngono tenan, tibaké awaké déwé goroh bab Gusti Allah, awit awaké déwé ngomong nèk Gusti Allah nangèké Kristus sangka pati, nanging jaréné ora ènèng wong tangi sangka pati. **16** Dadiné nèk miturut omongan kuwi Kristus ya ora tangi sangka pati, awit ora ènèng wong tangi sangka pati. **17** Lah nèk Kristus ora ditangèkké sangka pati, pretyayamu ya ora ènèng tegesé blas lan tibaké kowé ijik kejiret ing dosa-dosamu. **18** Nèk ngono tenan, tibaké wong pretyaya sing wis pada

mati ya tyilaka tenan, awit mati nggawa dosané.
19 Lah nèk enggoné awaké déwé pretyaya marang Kristus kuwi namung kanggo uripé awaké déwé suwéné nang donya kéné waé, tibaké awaké déwé dadi wong sing tyilaka déwé nang jagat kéné.

20 Nanging ora ngono para sedulur, sing bener yakuwi: Kristus pantyèn wis ditangèkké sangka pati. Dèkné sing tangi sangka pati sing ndisik déwé lan jalaran sangka kuwi awaké déwé ngerti nèk wong sing pretyaya sing pada mati bakal tangi menèh. **21** Awit wong siji sing marakké wong kabèh mati lan semono uga wong siji sing marakké kabèh wong bisa tangi menèh sangka pati. **22** Kaya enggoné kabèh wong katut mati karo Adam, semono uga kabèh wong sing wis dadi siji karo Kristus bakal katut urip menèh karo Kristus. **23** Nanging siji-sijiné ditangèkké manut wantyiné déwé-dewé, yakuwi: sing ndisik déwé Kristus, terus wong-wong sing pretyaya, mbésuk nèk Kristus teka menèh. **24** Sakwisé kuwi terus entèké jaman. Kristus bakal nelukké sak ènèngé penggedé, pemréntah lan pangwasa lan kabèh kuwi bakal dipasrahké marang Gusti Allah Bapaké. **25** Awit Kristus kudu njagong dadi ratuné jagat nganti mungsuhé kabèh wis ditelukké karo Gusti Allah. **26** Mungsuh sing gedé déwé sing bakal ditelukké kuwi pati. **27** Nang Kitab ya wis ketulis ngéné bab iki: “Gusti Allah wis nelukké sembarang kabèh ing sak ngisoré Kristus.” Tembung “sembarang kabèh” kuwi ora ngomongké nèk Gusti Allah mbarang katut, awit Gusti Allah déwé sing nelukké sembarang mau marang Kris-

tus. ²⁸ Sakwisé sembarang kabèh wis ditelukké marang Kristus, terus Kristus, Anaké Gusti Allah, nelukké Dèkné déwé marang Gusti Allah, sing wis nelukké sembarang kabèh marang Anaké. Dadiné, entèk-entèké sembarang bakal dikwasani karo Gusti Allah sak kabèhé.

²⁹ Para sedulur, semunggoné wong mati ora bakal tangi menèh, lah kenèng apa kok wong-wong dibaptis dadi wakilé wong pretyaya sing wis mati? Apa sing digolèki? Nèk wong sing mati ora bakal tangi menèh, lah wong-wong kok ngemen-ngemenké dibaptis dadi wakilé wong pretyaya sing wis mati? ³⁰ Lan awaké déwé iki, kenèng apa kok awaké déwé iki sak wantyi-wantyi wani ngadepi alangan. ³¹ Pantyèn, saben dina aku ngadepi pati. Lan aku ngomong iki jalaran kowé ndadèkké bungahé atiku, saiki kowé pada nurut Gusti Yésus Kristus. ³² Semunggoné wong mati ora tangi menèh, apa tegesé aku nglawan wong-wong sing mungsuh aku nang kuta Efése, éling-éling kaya gelut mati-urip-uripan karo kéwan-kewan sing galak kaé. Nèk pantyèn wong mati wis ora ditangèkké menèh, ya apiké awaké déwé saiki namung pada mangan lan ngombé waé, awit sésuk bakal mati.

³³ Para sedulur, mbok kowé aja kenèng diapusi wong ngono. Nèk kowé bebarengan karo wong sing klèru, kowé mesti bakal katut nglakoni sing klèru. ³⁴ Mbok pada nduwèni pikiran sing padang lan aja pada nggawé dosa menèh. Aku wani ngomong nèk nang pasamuanmu ènèng siji-loro sing ora ngerti blas bab Gusti Allah. Kowé kudu isin bab kuwi.

Badan sakwisé tangi sangka pati

³⁵ Para sedulur, menawa ènèng wong takon: “Lah kepriyé wong mati enggoné tangi menèh lan nèk wis tangi menèh badané kaya ngapa?” ³⁶ Nèk dipikir, kuwi pantyèn pitakonané wong bodo. Nèk kowé nandur wiji nang lemah, apa wijné ora kudu mati ndisik sakdurungé tukul? ³⁷ Sing mbok tandur lak namung wiji ta, gampangé omong wiji gandum apa wiji liyané, nanging mesti ya ora tanduran sing wis pepak ta? ³⁸ Nanging Gusti Allah sing nukulké wiji mau, supaya bisa mundak gedé dadi tanduran lan saben wiji ngetokké tandurané déwé-dewé.

³⁹ Semono uga, saben daging ya séjé. Dagingé manungsa séjé karo dagingé kéwan. Lan dagingé kéwan ya séjé-séjé menèh. Lan dagingé manuk séjé karo dagingé kéwan liyané lan iwak dagingé séjé menèh.

⁴⁰ Uga ènèng barang sing nang langit lan barang sing nang bumi. Apiké barang sing nang langit iki séjé karo apiké barang sing nang bumi. ⁴¹ Padangé srengéngé séjé karo padangé mbulan lan lintang-lintang ya séjé menèh padangé. Malah lintang karo lintang déwé ya wis séjé-séjé menèh.

⁴² Wong mati nèk tangi menèh mbésuk ya kaya ngono. Badan sing dikubur kuwi badan sing rusak, nanging mbésuk sing ditangèkké badan sing langgeng. ⁴³ Sing dikubur kuwi badan èlèk lan ringkih, nanging sing ditangèkké badan sing apik lan kuwat. ⁴⁴ Sing dikubur namung badan kedagingan, nanging sing ditangèkké badan kasukman. Awit nèk ènèng badan kedagingan, uga ènèng badan kasukman. ⁴⁵ Nang Kitab ya wis

ketulis: “Manungsa sing ndisik déwé, Adam, dadi wong urip ing kedagingan.” Nanging Kristus, Adam sing kéri déwé, dadi wiwitané urip ing kasukman. ⁴⁶ Sing teka ndisik dudu badan kasukman, nanging badan kedagingan. Sakwisé badan kedagingan terus sing kasukman. ⁴⁷ Adam sing ndisik gawéané sangka lemah, nanging Adam sing kapindo, Kristus, tekané sangka swarga. ⁴⁸ Kabèh wong kuwi turunané Adam, dadiné badané ya sangka lemah, kaya dèkné.

Nanging wong sing wis dadi siji karo Kristus kuwi bakal nduwé badan kaswargan, kaya Dèkné. ⁴⁹ Kaya awaké déwé iki saiki kétok wong gawéan sangka lemah, nanging mbésuk awaké déwé kaya Kristus sing tekané sangka swarga.

Entèk-entèké jaman

⁵⁰ Para sedulur, aku kepéngin ndunungké marang kowé nèk badan kedagingan kuwi ora bakal bisa mèlu urip ing Kratoné Gusti Allah, awit badan sing rusak ora bisa langgeng.

⁵¹⁻⁵² Aku saiki arep mbukak pitutur sing kasimpen: awaké déwé iki ora kabèh bakal mati, nanging awaké déwé bakal malih, sak klélapan, nèk swarané trompèt sing kéri déwé bakal muni, mbésuk nèk Kristus teka menèh. Nèk trompèté muni, wong mati bakal pada tangi dadi wong sing langgeng lan awaké déwé iki bakal malih. ⁵³ Awit badan sing rusak bakal malih dadi langgeng. ⁵⁴ Nèk kuwi wis klakon tenan, dadiné keturutan tembungé Kitab sing uniné ngéné: “Pati wis diuntal karo kamenangané Gusti Allah.”

⁵⁵ “Pati, endi kamenanganmu?

Pati, kowé apa ijik bisa nggawé ala?"

⁵⁶ Pantyèn bener, manungsa ijik mati, jalaran manungsa ijik nglakoni dosa. Wèté Gusti Allah ngomong nèk wong sing nglakoni dosa kudu mati. ⁵⁷ Nanging maturkesuwun marang Gusti Allah, awaké déwé wis nampa kamenangan sangka Yésus Kristus, Gustiné awaké déwé.

⁵⁸ Mulané para sedulur, pada sing mantep lan jelek ing pengandelmanu. Pada sing sregep ing penggawéané Gusti apa waé, awit kowé ngerti nèk penggawéanmu kuwi ora bakal muspra blas.

16

Urunan kanggo pasamuan nang Yudéa

¹ Para sedulur, saiki aku kepéngin ngrembuk bab urunan kanggo sedulur-sedulur nang pasamuan nang Yudéa. Bab kuwi kowé kudu nurut tembung-tebung urutan sing tak kèkké marang pasamuan-pasamuan nang Galasia. ² Yakuwi, saben dina minggu kowé kudu nyingkirké duwit sak nduwému terus dilumpukké. Dadiné mbésuk, nèk aku teka, kowé wis ora usah nyusu-nyusu nglumpukké duwit mau. ³ Nèk aku wis tekan nggonmu, aku bakal ngongkon sedulur-sedulur sing kenèng mbok pretyaya, supaya ngeterké urunanmu kuwi nang kuta Yérusalém. Sedulur-sedulur kuwi bakal tak gawani layang kanggo tanda nèk kongkonanmu. ⁴ Nèk aku kudu mèlu mbarang, ya apik waé. Wong-wong bén budal karo aku pisan.

Rasul Paulus arep teka nang pasamuan Korinta

⁵ Para sedulur, aku teka nang nggonmu mbésuk nèk aku wis rampung nang bawah Masedonia, awit aku kepéngin mlaku-mlaku niliki bawah kana ndisik. ⁶ Nanging aku mikir nèk bakal nang nggonmu rada suwi, menawa ya sak suwéné wayah adem lan angin banter. Dadiné sakwisé kuwi, kowé bisa ngréwangi aku enggonku neruské dalanku. ⁷ Nèk Gusti karep, aku kepéngin manggon sing rada suwi nang nggonmu, supaya enggonku teka ora kaya wong mampir waé.

⁸⁻⁹ Aku arep nang Efése terus tekané riyaya Pantékosta, awit nang kéné okèh kelunggarané kanggo nggelarké pituturé Gusti, senajan sing nglawan ya okèh uga.

¹⁰ Nèk sedulur Timotius teka nang nggonmu, dèkné ya ditampa sing apik bèn krasan. Dèkné ya kaya aku nyambutgawé kanggo Gusti.

¹¹ Aja sampèk ènèng sedulur nyepèlèkké dèkné, nanging malah ditulungi supaya dèkné ndang bisa balik nang nggonku kanti slamet, awit aku lan sedulur-sedulur liyané ngarep-arep sedulur Timotius. ¹² Bab sedulur Apolos, aku ya wis ping pira waé nyuwun dèkné supaya niliki kowé, bareng karo sedulur-sedulur liyané. Nanging saiki dèkné durung gelem. Kapan-kapan, nèk ènèng kelunggarané, dèkné bakal nang nggonmu.

Penutup

¹³ Para sedulur, kowé kudu sing ati-ati lan kudu sing mantep ing pengandel. Pada sing kendel lan aja sampèk kalah karo pangwasané Sétan.

¹⁴ Nèk nyambutgawé apa waé, dilakoni nganggo katrésnan.

15 Kowé mesti wis pada ngerti nèk sedulur Stéfanus sak brayaté kuwi wong Kristen sing ndisik déwé nang bawah Akaya lan dèkné ya wis masrakhé uripé kanggo ngladèni Gusti.
16 Karepku, kowé pada manuta marang sedulur sing kaya ngono kuwi, ya marang sapa waé sing pada ngréwangi lan mèlu nyangga rekasa karo sedulur-sedulur kuwi.

17 Aku pantyèn bungah nèk sedulur Stéfanus, Fortunatus lan Akaikus pada teka niliki aku. Senajan aku kangen marang kowé, sedulur-sedulur kuwi wis dadi wakilmu. **18** Sedulur-sedulur kuwi jan ngepénnakké atiku tenan, kaya enggoné pada nggawé bungahé atimu. Sedulur-sedulur sing kaya ngono kuwi kudu mbok ajèni.

19 Sedulur-sedulur sangka pasamuan-pasamuan nang bawah Asia pada kirim slamet kabèh. Uga sedulur Akwila lan Priskila lan sedulur-sedulur sing pada kumpulan nang omahé sedulur iki pada kirim keslametané Gusti kabèh.
20 Sedulur-sedulur kabèh sing nang kéné pada kirim slamet marang kowé. Lan aja lali uga ngomongké nèk aku trésna tenan marang sedulur kabèh siji-sijiné.

21 Aku déwé, Paulus, sing nulis kabar slamet iki marang kowé.

22 Sapa sing ora trésna marang Gusti Yésus, awas wong kuwi nampa setrapané Gusti Allah! Muga-muga Gusti ndang teka. Maranatah!

23 Muga-muga kabetyikané Gusti Allah anaa ing kowé kabèh.

24 Aku kirim katrésnanku marang kowé kabèh, awit awaké déwé wis dadi siji ing Kristus Yésus.

1 Korinta 16:24

lvi

1 Korinta 16:24

Paulus

**Kitab sutyi prejanjian anyar ing Basa Jawa
Suriname sing gampang
New Testament in Javanese, Caribbean
(NS:jvn:Javanese, Caribbean)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Javanese, Caribbean

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Javanese, Caribbean

jvn

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Javanese, Caribbean

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
1ae1a846-fec8-54b5-9c60-e22db5a83cba